PÉNTEK
1944 november 17

Ára 40 fillér = 12 Lei

VILÁGOSSÁG

1. ÉVFOLYAM | AZ ERDÉLYI MAGYAR DOLGOZÓK LAPJA | 25. SZAM

Szoldateszkánk bünei

Irta: Szenczei László

A trianoni békeszerződés csak egy 35.000 főből álló zsoldos hadsereget engedélyezett Magyarországnak. Ez a megkötés a honvédség fejlődését eleve helytelen irányba terelte. Egy országban, ahol évszázadok óta nem volt önálló nemzeti hadsereg, a zsoldos jellegnek szükségképpen önző kasztszemléletbe kellett torkollnia. A fejlődésnek ezt az irányát még szükségszerűbbé tette a körülmény, hogy a trianoni magyar társadalom tele volt az erősen dinasztikus érzésű és nemzetközi összetételü császári és királyi hadsereg törmelékeivel. A honvédség kereteit jórészt ebből a k. u. k. törmelékből toborozták, mely lehetett dinasztiahü, előkelő származásu, lehetett képzett katona, de ösztönös, jó magyarnak igazán nem volt nevezhető.

Fokozta a bajt, hogy maga az államfő is katona volt, ő is a k. u. k. törmelékből jutott fel a l gmagasabb polcra és igy vajmi kevés érzéke lehetett a honvédséget sorvasztó bajok iránt. Mindvégig majomszeretettel csüngött ezen a honvédségen és a hazájuk sorsáért aggódó politikusok hiába iparkodtak figyelmét a bajokra terelni. Ha a honvédség szembekerült a polgári hatósággal, következetesen a honvédségnek adott igazat, mint katona a katonának. Igy lett igaza Gömbösnek Bethlennel, Werthnek Telekivel, Szombathelyinek Kállayval szemben... Ez az elkapatott szoldateszka idővel valóságos állam lett az államban. Amikor már érezni lehetett az uj világháboru előszelét, a honvéd vezérkar főnökségét egyesitették a honvédség főparancsnokságával s igy olyan katonai teljhatalom létesült, mely lassanként vetekedett magával a kormányzói hatalommal is. Egy Werth Henrik és egy Szombathelyi Ferenc nemcsak vezérkari főnök és honvédfőparancsnok volt, hanem igen magas biró is. „A honvédvezérkar főnökének különbirósága" félelmetes intézmény volt, mely politikai perekben itélkezett, s rendeltetése volt minden olyan politikai mozgalomnak a szétmorzsolása, mely nem állott összhangban a szoldateszka által egyedül üdvözitőnek hirdetett politikai iránnyal. Ezek a felfuvalkodott tábornokok igazi katonai diktátorok voltak, anélkül, hogy meg lett volna bennük a diktátorok elszántsága. Ha hiuságukban és becsvágyukban tulsok hatalmat és tulsok felelősséget halmoztak össze, a feszült pillanatokban gyáván megváltak magas pozicióju któl és nyugdijba vonultak. Egy-egy ilyen rövidéletü katonai diktatura mindig kimondhatatlanul felszaporitotta a szerencsétlen Magyarországon erkölcsi és politikai deficitjét. Horthy a magyar Mannerheim lehetett volna, ha hadseregét kezében tudja tartani és nem türi tehetetlenül, hogy hadserege tartsa őt kezében. Mindent elnézett tisztjeinek, vakon bizott bennük és ez a gyengéje okozta vesztét.

Való igaz, az utolsó években ez a fékevesztett szoldateszka volt Magyarország igazi ura. A kormányok tehetetlenek voltak vele szemben és akarva, nem akarva, fejet kellett előtte hajtaniok. A honvédségnek önálló külső és belpolitikája volt, mely legtöbbször szöges ellentétben állt a mindenkori kormánypolitikával. Teleki és Kállay „keresztény nemzeti" irányzata az igazán fontos kérdésekben kapitulálni volt kénytelen a honvédtisztikar nyilas és nemzetiszocialista irányzatával szemben. A honvéd akadémiákon, tiszti tanfolyamokon nem józanul gondolkozó magyar katonákat neveltek, hanem rajongó nemzetiszocialistákat, akik a hitleri Németországon csüngtek és Magyarországot, a magyar népet csak a Harmadik Birodalom függvényének tekintették. 1940 őszén ez a megmételyezett hadsereg vonult be Erdélybe és a katonai közigazgatás idejét arra használta fel, hogy Északerdélyt nyilas eszmékkel fertőzze meg.

A tábornoki kamarilla hamarosan nem elégedett meg a nemzeti szocialista eszmevilágnak a katonai közigazgatás utján való terjesztésével. Teleki Pál, ez az igen rossz belpolitikus, de kiváló érzékü külpolitikus a tengelyhez való csatlakozás ellensulyozására örökbarátsági szerződést kötött Jugoszláviával. Ez az örökbarátsági szerződés a tábornoki klikk és az egész tisztikar dühös ellenzésével találkozott. Ezek a magasrangu katonák, noha teljhatalom volt a kezükben, mégsem mertek nyiltan szembeszállni a kormánnyal és államcsinnyel tisztázni a felemás helyzetet s megvárták, hogy a német katonai hatalom teremtsen számukra tiszta helyzetet. Amikor 1941 áprilisában a német hadosztályok átvonultak Magyarországon, elérkezettnek látták az időt kártyáik felfedésére. A kormányzó és a kormány tudta és beleegyezése nélkül szövetkeztek a német nagyvezérkarral Jugoszlávia közös megtámadására s ezzel az országot a leggyalázatosabb kalandba taszitották. Teleki Pál, akit Werth Henrik és cinkosai ilyen képen kész helyzet elé állitottak, Horthyhoz fordult támogatásért, de az ingatag, félénk aggastyán tábornokainak adott igazat. Teleki Pál tisztán látta a szakadékot és még aznap éjjel agyonlőtte magát. Másnap megjelent a kormányzói kiáltvány és megindult a Jugoszlávia elleni operetthaboru.

A Szovjetoroszország elleni háboruhoz már sokkal kevesebb belső ellenállást kellett leküzdeni a becsvágyó tábornoki klikknek. A megrögzött öreg ellenforradalmár, akinek hiuságát azzal legyezgették, hogy ő győzte le a Duna körül a „bolsevismus sárkányát" —, holott Ion Bratianu, a bojárfi, volt a sárkányölő lovag — vágyott a sárkánnyal való igazi mérkőzésre s arról álmodozott, hogy egyszer még a Szovjet-ellenes keresztes hadjárat élére állhat.

A minden emberi és magyar érzéstől elrugaszkodott szoldateszka számlájára kell irni az ujvidéki és zsablyai vérengzést is. Ide irjuk azoknak a magasrangu katonatisztieknek a neveit, akik bemocskolták a magyar nép becsületét és gyülöletessé tették a világ előtt: Bajor-Bayer, Grasse, Feketehalmy-Czeydtner... S még egy ismert név: Beck vezérőrnagy. Kolozsvár sokat beszélhetne felőle. A magyar szoldateszka erdélyi büneiről különben külön is kell még beszélnünk.

A Vörös Hadsereg felszabadította Jászberényt

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MOSZKVA, november 16. (Rádió) A szovjet tudósító iroda hadijelentése: November 15-en csapataink Magyarországon tovább nyomultak előre és harcokkal elfoglalták Jászberényt, valamint 50 más helységet. Ezek közül a nevezetesebbek: Szederkény, Emőd, Felsőábrány, Dormánd, Áttánd, Erdőtelek, Heves, Bocsnád, Tarnaörs, Tóalmás, Jákóhalma, Jászalsószentgyörgy, Tápiószecső, Tápiósüly, Táplósáp, Kóka és Mende.

Jugoszláviában bolgár csapatok a németek elleni harcban elfoglalták Skopljét.

A többi arcvonalon csupán járőrtevékenység volt.

November 14-én csapataink 21 német harckocsit semmisitettek meg és 10 ellenséges regülőgépet lőttek le.

A hadijelentés kiegészitéseképpen Moszkva közölte, hogy ujabb magyar kötelékek pártoltak át a szovjet csapatokhoz. A 6. magyar hadosztály kötelékébe tartozó 22. gyalogezred 3. zászlóalja Bordás százados vezetése mellett 400 főnyi erőben megadta magát. A százados kijelentette: belátták, hogy az egyetlen észszerü kiut a hitlerizmus elleni harc és csatlakozni kivánnak a Vörös Hadsereghez.

A 16. lövészzászlóalj 1. századának parancsnoka nagyszámu tisztjével és legénységgel szintén otthagyta Szálasi bandáját. Kijelentette, hogy az egész zászlóalj tisztikara közül csupán egy százados tette le az esküt Szálasinak.

A beérkezett jelentések alapján, ha térképen rögzitjük a helyzetet és a napi előnyomulást, akkor meglehetősen helyes következtetést vonhatunk le a német hadvezetés tervére vonatkozóan. Hová vonul vissza a német és a Szálasi-hadsereg? Világosan megállapitható, hogy a Bükk, Mátra és Cserhát hegység déli lábához. Valószinüleg ott akar tartós védelemre berendezkedni, tekintettel arra, hogy az Alföldön ezt sehol sem lehet megtenni. Ebbe a védelmi vonalba minden jel szerint Budapestet is bele fogják vonni.

A Tóalmás—Kóka felől előnyomuló szovjet hadoszlop néhány nap óta ugyanazon az utvonalon nyomul előre, mint Görgei 1849-ben az isaszegi csatához, mely végül is Pest elfoglalásához vezetett. Isaszegtől most már csak 10 kilométerre vannak a szovjet csapatok és onnan egyaránt törhetnek előre Budapest, vagy pedig Véc irányába.

Szabad és független Ausztriát akar a brit kormány

Nagybritannia nem támogatja Habsburg Ottót

BARI, november 16. (Rádió) Law államminiszter az alsóház legutóbbi ülésén bejelentette, hogy a háborus bünökkel foglalkozó szövetséges biróság állandóan ujabb adatokat kap a németek által megszállt területeken elkövetett kegyetlenkedésekről. A németek háborus büneiről szóló jegyzékeket nyilvánosságra fogják hozni. Az államminiszter közölte, hogy az adatok tökéletesen megfelelnek az igazságnak, miszerint a német kormány a legválogatottabb kinzást alkalmazza, mint a törvényes eljárás egyik módszerét.

Az ülés további során Law államminiszter kijelentette, hogy a brit háborus kormány politikája Ausztriával kapcsolatban az 1943. évi moszkvai értekezlet határozatain alapszik Nagybritannia szabad és független Ausztriát akar.

Franco esetleges részvételéről a békeértekezleten, az államminiszter ezt mondotta: „A brit kormány semmi okot nem lát arra, hogy egy ország, amely semmilyen módon nem járult hozzá az egyesült nemzetek erőfeszitéseihez, képviseltessék a békeértekezleten, mely a béke megszervezésére alakul".

Sir Stafford Cripps a kisállamokról

Az első osztrák köztársaság megalakitásának évfordulóján Sir Stafford Cripps repülőgépgyártási miniszter mondott beszédet. Azt a reményét fejezte ki, hogy a független, szabad Ausztriával majd minden nagyhatalom szoros kapcsolatba fog lépni. A kisállamok függetlenségét a jó viszony alapján kell biztositanunk, mert a demokráciák megbuktatása saját biztonságunkat támadná meg — mondotta Sir Stafford Cripps.

Mint a Reuter-iroda Lisszabonból jelenti, brit hivatalos körökben kijelentették, hogy Ottó főherceg Portugáliába való megérkezése nem jelent brit támogatást a Habsburgoknak.

HIREK

Mi történt a Nyárádmentén?

A kolozsvári Székely Alkalmazottak Társaságának tagjai végigjárták szükebb hazájukat, Marosszéket. Körutjukról érdekes hirekkel jöttek vissza.

A nyárádmenti falvak népe szervezetten védekezett a német elhurcolás ellen. Több községből elhajtották a németek a népet, de együttes fellépésükkel sikerült az éj leple alatt kerülő utakon visszatérniök. Ugyanigy az állatállomány és a termények jórészét is sikerült megmenteni. Ehed községben a németek több embert agyonlőttek, mert ellenszegültek a kiüritési parancsnak. Iszlón az állatokat, melyeket már nem tudtak magukkal vinni, legéppuskázták. A bevonuló orosz csapatokat, mint felszabaditókat üdvözölte a nép s az orosz hősi halottak sirjánál a papok gyászszertartást végeztek.

A magyar nép őszinte oroszbarátsága mélyen meghatotta a vörös katonákat, akik megakadályozták a zavaros elemek garázdálkodásait. Az oroszok egyes helyeken külön csendőrséget hagytak hátra. A székelyek bátor és szervezett fellépése a határ mentén is megakadályozta a kilengéseket.

*

Az amerikai repülőgéptermelés. Amerika repülőgéptermelése az utolsó évben 232.000 gép volt. Ennek a termelési ütemnek a nyilvánosságrahozatalakor a német sajtó gunyos cikkekben emlékezett meg erről a szerinte amerikai blöffről, de most az eredményt saját bőrén tapasztalhatja. Ezt semmilyen V—2 nem tudja ellensulyozni.

Dr. Gündisch Mihály *fogorvosi rendeléseit megkezdte d. e. 10—1-ig és d. u. 3—4-ig. Jókai-u. 25 sz.*

Az Egyesült-Államok bérbevették az Eifel-tornyot. A francia kormány a kölcsön- és bérleti szerződés alapján az Eifel tornyot bérbeadta az Egyesült-Államoknak rádióállomás céljára.

Felkérem *azokat, akiknél feleségem, Rosenthalné Czerjék Ilonka megőrzés végett tárgyakat, stb. adott át, sziveskedjenek cimüket közölni. Cim a kiadóban.* 508

Több válogatott játékossal áll ki Temesvár csapata vasárnap a KMSC ellen. Vasárnap, f. hó 19-én délután fél 3 órakor a városi sporttelepen kerül sorra a Temesvár válogatott—KMSC barátságos labdarugó mérkőzés. A temesvári csapatban játszani fognak: Lazareanu (román válogatott) — Barna, Rökk — Ranita, Urechea (román válogatott), Irici — Buricleanu, Lungu (román válogatott), Ciolac (román válogatott), Vasilache (ifjusági válogatott), Pantea. Ez a mérkőzés az őszi idény legnagyobb eseményének igérkezik és minden jel szerint nagy tömegeket vonz majd a játéktérre. Hétfőn, f. hó 20-án délután fél 3 órakor a Dermata együttese ellen játszik Temesvár válogatottja.

A Temesvár válogatott—KMTE találkozó előtt délután 1 órai kezdettel a CFR csapata előmérkőzést játszik Kolozsvár vegyes csapatával.

Dr. Puskás György *gyermekgyógyász szakorvos rendel d. u. 2—3-ig a Gyermekklinikán, Mócok-u. (volt Mussolini-u.) 68. sz.* 543

Ma délután lesz a KAC ujjászervező ülése. Ma, pénteken délután 3 órára az „Unio" helyiségébe értekezletre hivják össze a KAC volt vezetőségi tagjait, játékosait és klub barátait. Az ujjászervező ülés nagyjelentőségü határozatai elé érdeklődéssel tekint Kolozsvár sportszerető közönsége.

Köszönetet *mondunk mindazoknak, akik jó édesapánk, Komlósi Mihály temetésén részvétükkel fájdalmunkat enyhitették. A Komlósi család.* 4?7

Dr. Berényi Dezső *orvos rendelőjét Szabadság-tér (volt Mátyás király-tér) 25. szám alá áthelyezte. Rendel 12—13 óráig.*

Románia az eljövendő béketárgyalásokon nem jelentkezhetik fellázadt kisebbségekkel

— mondotta Vlădescu-Răcoasa nemzetiségi miniszter

Érdekes nyilatkozatot adott a „Tribuna Poporului"-nak Vlădescu-Răcoasa, az uj kormány kisebbségi minisztere. A nyilatkozatot annál inkább is közöljük olvasóinkkal, mert nyomában heves vita támadt a román sajtóban, mely előreláthatólag sokáig fog tartani. Az uj miniszter ugyanis kijelentette, hogy nem kisebbségi, hanem nemzetiségi miniszternek kivánja magát tekinteni.

— A Romániában együttélő kisebb nemzetek minisztériuma — mondotta az uj miniszter — ma egy olyan probléma felvetését jelenti, amely belpolitikánkat éppugy érinti, mint külpolitikánkat s ezt az alapvető problémát azoknak az időknek a szellemében kell megoldani, melyeket a hitlerizmus és annak eszközei ellen mindenütt harcoló népek küzdelmei és szenvedései készitettek elő. Meg kell vallanom, hogy a „történelmi" pártok jóhiszemüségét illetőleg kétkedő vagyok. Az uj kormány első minisztertanácsától kértem, hogy minisztériumom neve nemzetiségek minisztériuma legyen.

— A kisebbségi szó értelme megvető. Romániában legyen mindenki egyszerüen állampolgár, senki se legyen kisebbségi állampolgár. A magyarok, bolgárok, németek, stb. csak statisztikai szempontból alkotnak kisebbséget, általában kisebb a számuk, mint a románoké az egész országban, de egyes vidékeken vagy városokban lehet nagyobb. Ugyanolyan kötelezettségeink vannak minden velünk együttlakó néppel, mint a román néppel szemben.

— Ezért szükséges, hogy pontosan körvonalazzuk a Románia területén kisebbségben található, együttlakó nemzetiségek jogi és politikai statutumát. Mindjárt kezdetben el kell ismerni a különböző nemzetiségek létét és jogait, amely öket, mint együttlakó népi csoportokat megilleti, hogy késedelem nélkül a teljes jogegyenlőség birtokába jussanak.

— A barátság és a kölcsönös megértés légkörét akarjuk megteremteni a nagyobbszámu román nép és a vele együttlakó nemzetiségek között, anélkül, hogy tulzásba mennénk, s államot alkotnánk az államban. Románia az eljövendő béketárgyalásokon nem jelentkezhetik fellázadt kisebbségekkel, akik nincsenek teljes joguk birtokában, akiket erkölcsileg és politikailag semmibe vesznek.

Eddig a nyilatkozat.

A román sajtó nem késett megjegyzéseket füzni a nyilatkozathoz. A Victoria irja: „A kisebbség szónak el kell tünnie, helyét a nemzetiség szó kell hogy elfoglalja... Van egy csodálatos példaképünk a Szovjetunióban, ahol nemzetek tucatjai élnek és fejlődnek minden téren, de mégis testvérekként, egyazon politikai és erkölcsi eszményképet követve."

A Semnalul ragaszkodik a kisantant hagyományaihoz. „Ma is érvényben van — irja — az a nemzetközi egyezmény, melynek „kisebbségi egyezmény" a cime s amelyet 1919 decemberében irtak alá az utódállamok. Alkotmányunk — irja ugyancsak a Semnalul —, első cikkelyében Romániát világosan és félreérthetetlenül nemzetállamnak határozza meg."

Ez persze nem jelent mást, mint azt, hogy Romániában a magyar embert csak mint a román nemzet kisebbségi tagját illetik jogok. Ám ez a jogegyenlőség elvének a feladása, a kisebbséginek nevezett nemzetiségek háttérbe szoritása, a más nemzeteken uralkodó nemzet fogalmának a trónraültetése, — egyszóval: csökevényes fasizmus.

Hogyan működik a belgrádi különbiróság?

BELGRÁD, november 16 (Reuter). A felszabaditott jugoszláv fővárosban müködő különbiróság, amely a háborus bünösök felett itélkezik, elnézően kezeli azokat, akiket, mint nem irányitó elemeket akaratuk ellen kényszeritettek bele a németekkel való együttmüködésbe.

Szabad kereskedelmet akar bevezetni Kolozsváron a városi tanács

KOLOZSVÁR, november 16. A városi tanács közgyülése ujólag foglalkozott az elsőrendü városi kérdésekkel. A lakáshivatal vezetője az uj, illetve módositott lakástörvény-tervezet elkészitésére kért és kapott felhatalmazást. Az uj lakástörvény kiterjed a menekültek és a zsidók lakásainak, illetve házainak kiadására vagy jogos tulajdonosaiknak való visszajuttatására is.

A iparhatóság működésének uj szabályzatát már el is készitették. A pénzügyi osztály a város pénzügyi helyzetének szanálása érdekében, különös tekintettel a drágaságra és a változott viszonyokra, néhány illetmény felemelését javasolta. A tanács a javaslatot elfogadta. Ennek értelmében felemeli a vámokat, a piaci bódék bérét, a hirdetményi és a vágóhidi dijakat. Ezenkivül az egyes beadványok bélyegilletékét és a kiadványok diját is megállapitották.

A város legnagyobb problémája még mindig a közellátás. Fuvar és egyéb nehézségek miatt ez jelenleg szinte megoldhatatlan. A közellátás kérdésében hosszas vita után a városi tanácsülés jelentős határozatot hozott. Kimondotta, hogy kérni fogja a katonai közigazgatástól a szabadkereskedelem engedélyezését a vármegye területén. A szabad kereskedelem elsősorban a buza és gabonanemükre vonatkozik. A határozat elfogadására az a remény késztette a városi tanácsot, hogy ezáltal sikerül a legnagyobb nehézségeket elháritani a városi közellátás utjából.

A Közellátási Hivataltól nyert legujabb értesüléseink szerint valószinüleg sikerül a városi hatóságoknak segitségére sietni azoknak a kolozsvári és Kolozsvár környéki gazdáknak, akik a rendkivüli viszonyok miatt buzájukat még nem tudták kicsépelni. Hozzávetőleges számitás szerint több mint 50 vagon buza *nincs* még *kicsépelve*. A Közellátási Hivatal most részben üzemanyag, részben gőzgépek segitségével próbálja az eddigi nehézségeket áthidalni. Amint értesültünk, remény van arra, hogy az ujból megalakult Aquila Romana benzin, petróleum és olajértékesitő részvénytársaság utján sikerül a szükséges üzemanyagokat beszerezni, s igy rövidesen megindul a cséplés. Ha ez sikerül, akkor a kenyérellátást legalább két hónapra biztositani lehet.

*

Senki sem maradhat ki a népszámlálásból

Felhivjuk mindazok figyelmét, akik valamilyen okból kitolyólag a jelenlegi népszámlálásból kimaradtak, hogy f. hó 18-án, szombaton délelőtt jelentkezzenek illetékes kerületi kapitányságuknál a számlálólap kitöltésére, illetve beadására. A fennálló statáriális rendelkezések értelmében ugyanis azt, aki a népszámlálás alól kivonja magát, vagy hamis adatokat szolgáltat be, sulyos büntetéssel sujtják.

Kérjük a szerda délutáni megbeszélésen résztvett összes lelkészeket és tantestületi tagokat, hogy szombaton, (f. hó 18-án) reggel 8 órakor jelenjenek meg Majális-u. 24 szám alatt.

Budapest nem lehet Bécs kapuja!

A barii rádió hi[illegible] varázója érdekes megvilágitásba [illegible]ezte a magyar főváros és benne egész Magyarország sorsát. Budapest nem lehet többé Bécs kapuja: ez a történelmi szükségszerüség és parancs domborodik ki fejtegetéseiben.

Budapestnek Szálasi és a Gestapo által kinevezett főpolgármestere — mondotta az olasz hirmagyarázó — a magyar rádió hullámhosszán a következőket jelentette ki: „Magyarországot és Budapestet nem lehet egymástól elválasztani. Budapestet az utolsó csepp verünkig védenünk kell." Ez tehát Budapest első tisztviselőjének válasza Horthy kormányzó október 15-iki szózatának következő szakaszára: „Olyan nép, amely egy már elvesztett háboruban szolgalelküséggel idegen érdekek védelmében utóvé harcok szinterévé akarja tenni a[illegible]tól örökölt földett elvesztené a vi[illegible]özvéleménye előt, megbecsülését."

A világ megbecsülése azonban a jelek szerint nem érdeke a nyilascsoportnak. Minden egyes magyar felteheti magának a kérdést: mit mondanak majd gyermekei, a következő magyar nemzedékek, ha Magyarország népe engedi elpusztulni az országgal együtt a fővárost is, már elvesztett háboruban, szolgalelküséggel támogatván idegen érdekeket?

A németek érdeke Magyarország területének és Budapestnek felhasználásában nem kétséges. Dittmar német rádió-tábornok a minap jelentette ki Magyarországról szólva: „A helyzet veszélyekkel teli. Uj szakasz nyilt meg, amelyet totális mozgósitásunk eredményei fognak jellemezni." A német vezérkar szószólója nyilván nemcsak az aggokból és gyerekekből álló Volkssturmra célzott, hanem a magyar honvédséget, a leventeintézményt és a magyar főiskolás ifjuságot is utolsó tartalékerői közé sorolja.

Mialatt a néphadsereg képtelen feltartóztatni, sőt még késleltetni sem tudja a Berlin felé törő orosz seregeket, néhány honvédhadosztály köteles pótolni a hiányt és vérét ontani a német határok védelmében. Magyarország, főleg Budapest, nemzedékek munkájának megannyi eredményei, kártyavárként omlanak össze, csak azért, hogy az orosz seregek egy-két héttel későbben érjék el Ausztria határát és Bécset.

A Bach-korszak idején Budapestet Bécs elővárosának nevezték a magyar nép akkori zsarnokai és hóhérai. Akkor ez csak politikai szójáték volt, ma azonban véres valóság és rettenetes történelmi intés, hogy ez igy tovább nem mehet. Egyetlen józan magyar sem engedheti meg, hogy most, amikor az orosz tüzérség nehéz és legnehezebb ütegeinek százait összpontositják Budapest előtt a végső roham előkészületeként, a magyar főváros tényleg lesüllyedjen Bécs és Németország egyik előretolt védőbástyájává.

A szolgalelküség utolsó csiráját is ki kell irtani a nép sorai közül, amelyek pedig a történelem során annyiszor folytattak szabadságharcot a német iga alól való felszabaditásért. Most ujabb történelmi pillanat következett a magyar nép számára. Együttes erővel eltüntethetné és hisszük, hogy el is fogja tüntetni a pángermán törekvések utolsó nyomait is. Üzze ki országából a németeket és hitvány bérenceit! Szülessék meg végre az igazi demokrata Magyarország és fővárosa ne a szolgalelküség gyüjtőpontját, „a kelet bástyája" fémjelzésü hazug világot jelképezze, hanem legyen hid kelet és nyugat között, a Dunamedencében élő népek megbékélésének utján, az ujjáépülő világ javára. *(l. b.)*

Cimfestő!
munkát vállalok
FEIG, MALOM-UTCA 12. SZ

EGYHÁZI ÉLET A SZOVJETUNIÓBAN

A szovjetellenes propaganda fegyverei közül talán egyiket sem használták olyan sokszor, mint a Szovjetek állitólagos egyház- és vallásüldözését. Valóságos rémregényeket terjesztettek ártatlan papok kivégzéséről, müemlék-templomok lerombolásáról, vagy profán célra történt felhasználásáról.

Ennek a propagandahadjáratnak természetes következménye lett aztán, hogy szerte Európában, de az egész világon is a lehető legtévesebb felfogás alakulhatott ki a szovjetoroszországi egyházak helyzetéről és vallásos életéről. Ehhez persze hozzájárult a Szovjetunió elzártsága is a külvilágtól. Éppen ezért talán nem lesz érdektelen, ha vázlatosan bár, de ismertetjük a szovjetoroszországi egyházak és a vallásos élet mai helyzetét, valamint azokat az indokokat, amelyek bizonyos intézkedések és rendszabályok életbeléptetését szükségessé tették.

Az egyház és állam szétválasztása

Kezdjük talán azzal, hogy aki a Szovjetunió alkotmányát ismeri, az tisztában van, hogy ez a világ legszabadelvübb alkotmánya, különösen, ami a vallásos életet illeti. A 124-ik paragrafus szószerint ezeket mondja: „Hogy a polgárok számára biztosittassék a lelkiismeret szabadsága, a Szovjetunióban az egyház el van választva az államtól és az iskola az egyháztól. A vallási kultuszok gyakorlása és a vallásos propaganda szabadsága minden állampolgárnak egyaránt biztositva van". Ez egyszerüen annyit jelent, hogy kinek-kinek a saját lelkiismeretére bizzák, hogy miképpen üdvözül. Ha akar, vallásos és istenhivő lehet, templomokba is járhat és élhet a vallásos szertartásokkal, ha pedig ennek nem érzi szükségét, ugy él, ahogy tud Mindkét fél hirdetheti és igaznak tarthatja a maga felfogását és magatartását. Az állam maga sem az egyiket, sem a másikat nem részesili előnyben, vagy segitségben s egyiket sem igyekszik befolyásolni. Mind a két fél anyagilag is teljesen független. Maga tartja el magát.

Ha ez igy van, kérdezheti a dolgók velejét nem ismerő ember, mivel magyarázható, hogy mégis tudunk megölt papokról és lerombolt templomokról?

Az orosz egyház reakciós szerepe

A felelet a cári Oroszország és az akkori egyház viszonyában lelhető meg. Az a viszony, amely az állam és az egyház között egészen az 1917-es forradalomig fennállt, a XVII. század végén alakult ki. Addig az egyház, mint bárhol Európában, teljesen feudális berendezkedésü volt, óriási vagyonok ura. A XVII. század végén azonban, az akkor kialakuló szabad kereskedelem következtében, ugyszólván teljesen tönkrement anyagilag, mert a lomha földbirtok-gazdaság nem tudta felvenni a versenyt a sokkalta elevenebb mozgásu kereskedelmi vagyonnal. Az egyház teljesen leszegényedett. Mit tehetett mást, azokhoz huzódott, akiket éppugy válságba sodort a kereskedelmi kapitalizmus, mint őt. Gyámolitója lett a leszegényedett és lázongó népnek. Ebben az időben az orosz egyház szinte melegágya lett a feltörekvő tömegek forradalmi szándékainak.

Nem sokáig. Kiegyezett az állammal s elfogadta annak anyagi támogatását. Ez a körülmény döntő fordulatot jelentett életében. Feladta önállóságát s hovatovább mindjobban egyszerü államszervvé süllyedt Az egyház püspökei s később papjai is világi megbizatásokat is vállalnak: ellenőrzik hivein politikai felfogását és magatartását, együttműködnek a hatóságokkal s éberen ügyelnek arra, hogy egyházkerületükben államellenes törekvések ne jelentkezzenek. A pópa a falu rendőre lett. Elszakadt attól a közösségtől, amely régebben minden bajával hozzáfordult. Mig a tizenhetedik század nagy népi felkeléseiben ő játszotta a vezetőszerepet, most eljött az idő, amikor legfőbb denunciálója lett a népi mozgalmaknak. Különösen ez volt a helyzet akkor, amikor a pátriárka intézményét megszüntetve, életre hivták a Szent Szinódust. Ebben az állami főügyész képviselte az államhatalmat és övé volt a döntő szó. Ezek után az orosz egyház egyszerü tartozéka volt az államnak, mintegy külön minisztériuma, amelynek feladata egyre rendőribb jellegüvé vált.

A nép itélete bünös papokra sujtott

Csupán csak egy jellemző példa sokat mond el. 1903-ban az akkori cár vaskezü belügyminisztere, Plehve, kötelességévé teszi a pópáknak, hogy pontosan beszámoljanak falujuk politikai hangulatáról. Pedig abban az időben a hihetetlen nyomor, a parasztság és a munkásság állati sorsa óráról-órára növelte az elégedetlenséget, a forradalmi hangulatot. A pópáknak volt mit jelenteniök s ők hüségesen eleget is tettek a parancsnak. De minden ilyen parancs után százával végezték ki, lőtték agyon a nyomort és az elnyomást már sehogy se biró parasztokat és munkásokat. El lehet képzelni, hogy amikor a mult világháboru alatt végre megkezdődött az elnyomottak és kiéhezettek szabadságharca a cárizmus és a nagybirtokosok önkénye ellen, mennyi megbocsáthatatlan bünt követett el az egyház a nyájával szemben, amelynek sorsa épp az ő kezeire volt bizva! Csoda-e, ha a szabadságáért küzdő nép dühe őket sem kimélte? Becsületes ember erre csak egyetlen feleletet adhat. Ami történt, azért nem a forradalom volt a hibás, hanem az az egyház, amely oly végzetesen meg tudott feledkezni krisztusi hivatásáról.

A templomrombolás azonban nem igaz. Csupán az elhagyott templomokat, ha nem müemlékek, bontják le vagy használják fel közhasznu társadalmi célra.

A hitélet zavartalan

Egyet azonban állithatunk: a népbosszu és az üldözés nem a vallás ellen irányult. Csupán annak hitvány és bünös képviselői ellen. Mert lám, ma, a forradalom huszonhetedik évében is, van egyházi és vallásos élet a Szovjetunióban. Vannak zsufolásig megtelt templomok, órák hosszáig tartó egyházi szertartások. Sőt vallásos folyóiratok és kiadványok is óriási számban. Csupán egyetlen adatot ragadunk ki bizonyitékként. 1930-ban, amikor még egyáltalán nem voltak olyan higgadt viszonyok Szovjetoroszországban, mint ma, csupán Ukrajnában tizennégy vallásos kiadvány jelent meg. Ezeknek példányszáma meghaladta a 33.000-et, ami egyáltalán nem lebecsülendő szám. Ha ehhez még azt is hozzáadjuk, hogy ugyanabban az évben az imakönyvek, vallásos kalendáriumok és röpiratok példányszáma négymillióra rugott, akkor elképzelhetjük, hogy a valóságban hogyan is fest ama bizonyos vallásüldözés.

Ettől eltekintve azonban egy tanulságot levonhatnak a mi egyházaink is az orosz egyházak sorsából. Nevezetesen azt, hogy büntetlenül nem lehet és nem szabad az egyháznak letérnie a számára egyetlen helyes utról: az apostoli őskeresztény egyházak utjáról. Mert az egyház nem földi hatalom s nem is szabad, hogy az legyen. Ne kösse magát politikai szekerekhez, őrizze meg függetlenségét s a tiszta hitet, a tiszta erkölcsöt és felebaráti szeretetet hirdetve, a népek és emberek boldogitásáért harcoljon. Ez az ő feladata és ez nem is kevés.

Székely Gyula

Dálnoki Miklós Béla kiáltványa

Dálnoki Miklós Béla vezérezredes, aki mint ismeretes, törzskarával együtt átment az oroszokhoz, kiáltványt intézett a honvédséghez. A vezérezredes kiáltványát százezernyi példányban szórták le Magyarország fölött szovjet és angolszász repülőgépek. Maga a kiáltvány igy hangzik:

Mint a m. kir. Honvédség rangban legidősebb tagja, minden magyar katonának az alábbiakat hozom tudomására:

1. Vitéz nagybányai Horthy Miklóst, Magyarország Főméltóságu Kormányzóját a németek a leggaládabb módon orvul megtámadták és őrizetbe vették. Ettől a pillanattól kezdve a hitleri Német Birodalom nem szövetségesünk, hanem ellenségünk.

Magyarország Kormányzója az utolsó pillanatban kiadta a parancsot, hogy a magyar haderő a németek ellen támadásba menjen át és Budapestet a német megszállás alól mentse fel.

2. A magyar haderő a németekkel a teljes siker jegyében veszi fel a harcot, mert az orosz—angol—amerikai haderő teljes támogatásában fog részesülni.

Tudniillik Magyarország Főméltóságu Kormányzója, hogy a magyar népet a további felesleges vérontástól megóvja, az Orosz Tanácsköztársaság, az Egyesült Angol Királyság és az Amerikai Egyesült Államok kormányaival előzetes fegyverszüneti tárgyalásokat vezetett, hogy a szerencsétlen háborut mielőbb befejezze és Hazánknak, népünknek a jobb jövő biztositására kinálkozó utolsó lehetőséget megragadja. Az előzetes fegyverszüneti tárgyalásokat Moszkvában vitéz Faragó Gábor m. kir. vezérezredes vezetésével egy magyar bizottság befejezte a következő három megállapodással:

a) Magyarország önálló, független állam marad és belügyeibe más állam nem avatkozik bele.

b) A Magyar Királyi Honvédség megtartja fegyvereit, hogy azokat a még Magyarországon tartózkodó megszálló vagy harcoló német csapatok ellen forditsa.

c) A Magyar Haderő az orosz hadseregekkel együtt a német haderőt megtámadja. A magyar hadsereg az 1937. évi december 31-i határok mögé vonul, a határok végleges meghuzása csak a béketárgyalások befejezése után fog megtörténni.

Felszólitok ezért minden jóérzésü magyar katonát, aki az esküszentségével tisztában van, hogy csak azoknak az elöljáróknak engedelmeskedjék, akik a német fegyveres alakulatok ellen vezetik őket.

Ne feledjétek el március 19-ének szégyenfoltját, bosszuljátok meg!

Ütött a visszafizetés órája!

A román sajtóhangja

Erdély szabadsága

Grigore Preoteasa irja a ROMANIA LIBERA november 15-iki számában:

A román reakciós elemek, azok az elemek, melyeket Balcescu a nemzet szemetének nevezett s amelyek aljas gyülölködéssel mocskolják be a szabadság lobogóit, dühvel vetik magukat a magyar népre.

Minden kényesség nélkül meghamisitják a történelmet, mondván: hóhérok népe az egész magyar nép.

Semmisem hamisabb ennél. Kevés országban volt olyan mély különbség, olyan mély szakadék a vezető réteg és a nép között, mint éppen Magyarországon, mely napjainkig hübéries maradt. A magyar nép összetévesztése a hitlerista grófokkal és nemesekkel egyéb érdekeket szolgál. Ennek a szándékos összetévesztésnek az a célja, hogy megmagyarázza és védje mindazokat a gaztetteket, amelyeket most követtek el a mi „önkénteseink" az erdélyi néppel szemben.

Mert ezek a gaztettek valóban határtalanul állatiasak, valódi hitlerista gaztettek, melyeket fasiszták és soviniszták követtek el, akiket irgalmatlanul ki kell vetnünk nemzetünk soraiból, mert megbecstelenitik a román nevezetet.

Olyan bizonyitó anyag van kezünk ügyében, igazolt s ujra meg ujra igazolt anyag, melynek láttán égnek áll az ember haja. Nem merjük közölni, mert ezekben a pillanatokban egész egyszerüen fegyver lehetne ellenségeink kezében. Az azonban bizonyos, hogy ezeket a büncselekményeket ismerik azok is, akik utjára bocsátják és szitják a gyülölködést és a fasiszta-szabásu garázdálkodást Északerdélyben; ismerik azok is, akik állati gaztettekre bátoritják Erdély magyar lakosságának hóhérait.

Miért nem adják át a román hatóságoknak Északerdélyt? Mert a szövetségeseknek nincs bizalma bennünk.

Mert az Északerdélyben követett politika a legtisztább hitlerista politika. Erdély szabadságát ujból eladták és ezt nem lehet megengedni. Erdély szabadsága nem jelentheti büntevők és fosztogatók szabadságát. A szabadság nem használható Erdély népei ellen.

Azok, akik most a nemzetiségi problémán vitatkoznak, ne higyjék, hogy csupán a „kisebbség" és „nemzetiség" szók használatáról van szó. A különbség mélyebb. Ez a mély különbség onnan ered, hogy ki hogyan érti a demokráciát és a hitlerizmus elleni küzdelmet.

Nem véletlen ezért, hogy a magyarfaló urak megfeledkeztek a szászokról, elfeledkeztek azok hitlerista gőgjéről, rablásaikról s a román földből és vérből kisajtolt gazdagságukról.

MUNKASMOZGALOM

A Szociáldemokrata Párt kolozsvári szervezetének vasárnap délelőtt fél 10 órára egybehivott avató ünnepélyén a Párt bukaresti központja is képviselteti magát. A helyi vezetőség a bukaresti vendégek fogadtatására minden előkészületet megtett.

A vezetőség,
Szabadság-tér 36

Famunkás gyülés. A kolozsvári faiparban dolgozó famunkások és famunkás nők november 19-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor gyülést tartanak a Famunkás Otthon Karolina-tér 4. szám alatti helyiségében. Tárgysorozat: az uj órabérek megállapitása.

Cipészmunkások, akik kisiparban dolgoznak, vasárnap 9 órakor bérmegállapitó gyülést tartanak Apor-utca 7. alatt.

Apróhirdetések

Hirdetéseket 8-11 óra között veszünk fel

Adás-vétel

KÖNYVET, könyvtárat bármily nyelven vesz Kovács, Jókai-u. 4., kapu alatt. 251

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyeget, régi levélborítékokat bárkinél előnyösebben vásárolunk. Herczegné bélyegkereskedése, Dávid Ferenc utca 12. 341

EGY jó Dániel-kályha eladó. Kálvin-utca 18 szám. 426

EGY jókarban lévő nő varrógép halálaset miatt sürgősen eladó. Cukorgyár-u. 32 szám. 479

KERESEK megvételre állapotosnak haskötőt, gyermekteknőt, 37-es hócipőt, vagy hócsizmát, Tóth és Bikfalvy nagykereskedő, Uránia-palota. 527

FÉRFISZABÓ varrógépet megvételre vagy bérbe azonnalra keresek. Ugyanott szücssegédek és szücsmunkásnők azonnal felvétetnek. Jószay László szücsmester, Szentegyház-utca 8. 546

NÉGYHENGERES favágó körfűrészgép eladó. Árpád-ut 26. 528

HATHENGERES „Deimler"-motor, fagázgenerátorral működő üzem részére eladó. Árpád-ut 26. 528

KÖNNYŰ, golyóscsapágyon gördülő, rugós stráfszekér eladó. Árpád-ut 26. 528

JÓEGERÉSZŐ kutyát megvételre keresek. Palocsay virágüzlet, Dózsa György-(Wesselényi)-utca. 484

MEGVÉTELRE keresek egy négykerekű kézi stráfszekeret. Tóth temetkezési vállalkozó, Szent György-tér 5. 486

LEICA vagy Contax fényképezőgépet magas áron vennék priváttól. Cím: Márkos Albert, Mócok-utca (v. Mussolini) 110 szám. 501

ANGORANYULAK ketrecestől eladók. Timár-utca 10. 519

JÓKARBAN lévő kétlerés főzőkemence eladó. Kökert-utca 98 szám. 517

3 MÉTERES pult, üvegtetővel eladó. Bartha Miklós-u. 25. 521

ERZSÉBET-NAPRA szép, cserepes krizantémok olcsó áron kaphatók: Magyar-utca 71. 506

NAGY, kétleres vendéglői kályha eladó. Kossuth Lajos-utca 4. 515

TEXTIL-üzlethelyiség berendezéssel eladó. Érdeklődni Malinovszky-tér 8. 504

Állást keres

KÖNYVELÉSBEN, levelezésben, bérelszámolásban, irodai adminisztrációban teljes gyakorlattal biró tisztviselőnő állást keres. Cím a kiadóban. 548

ÖT középiskolát végzett fiatal leány, kinek senkije sincs, irodai állást keres. Cím a kiadóban. 457

Állást kaphat

OROSZ fordítókat keres nagy díjazással a Világosság.

AUTOMATA harisnya-körgéphez felverő leányokat, valamint egy perfekt spulnizónőt azonnal felveszek. Török-kötöde, Hősök-tere 20. 539

ÓRÁSÜZLET vezetésére önálló munkaerőt keresek. Perianné, Kossuth Lajos-u. 4. sz. 433

BORBÉLYSEGÉDET keresek. ötvenszázalékos jövedelemmegosztással. Cím a kiadóban. 530

SELYEMHARISNYAJAVITÁSBAN jártas nőt felveszünk. Földész-utca 24. 480

Lakás

KÉT vidéki középiskolás tanulólány teljes ellátást kaphat Kolozsváron központban lakó családnál. Cím a kiadóban. 548

GYÜMÖLCSÖS megőrzése ellenében lakást adok. Cím a kiadóban. 526

KÉTÁGYAS butorozost szoba kiadó Zápolya-utca 36, első ajtó. 537

IRODÁNAK kiválóan alkalmas 4 szobás és 2 szobás helyiségek kiadók. Cím a Rózsa-drogériában Szabadság-tér 27. 544

KIADÓ 3 szoba, konyha, fürdőszoba Fővény-u. 1. Érdeklődni: Pasteur 15. sz. 460

EGY nagy szoba és konyha félszuterinben azonnal kiadó. Fürdő-utca 35. 490

KIADÓ egyszobás összkomfortos butorozott lakás, érdeklődni a Szinház portásánál. 516

KÉT jobb fiatalember szállást kaphat Erzsébet-ut 4. sz. Bertalné. 513

KÉT szoba, konyha, fürdőszoba butorozva központban azonnalra kiadó. Érdeklődni Sole bélyegüzletében, Jókai-u. 2. 512

KIADÓ egy külön telek. Érdeklődni Liliom-u. 3. 514

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba megbizható urnak vagy hölgynek kiadó. Kis-u. 16. I. 8. 502

50 ÉVES ÁLL. nyugdíjas férfi lakást és kosztot keres hasonló koru intelligens varró- vagy nyugdíjas özvegy nőnél egymás megismerése után házasság lehetséges. Levelet sürgős jeligére. 510

ELEGÁNSAN butorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Deák Ferenc-u. 38. sz., földszint. 533

KIADÓ 2 szoba, konyha, speiz Rákóczi-ut 118. 541

KÉT urinő vagy két iskolás leánynak lakást, teljes ellátást adok. Cím a kiadóban. 542

KIADÓ három szoba, konyha, fürdőszobás modern lakás. Érdeklődni Eötvös-utca 15. földszint, 2—3-ig. 525

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba két személy részére kiadó. Cím a kiadóban. 550

ELEGÁNSAN butorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó Kossuth L.-u. 32. 511

KERESEK 3 szoba, összkomfortos lakást a Főtér közelében és külön 2 szobát uri divatszalonnak. Cím a kiadóban. 441

KIADÓ butorozott szoba. Apáti-utca 121 szám. 424

KÉT személy részére vagy fiatal párnak konyhahasználattal lakás kiadó. Buza-utca 15, balra, ajtó 3. Gr. 12

LAKÓTÁRSNŐT keresek tiszta, egészséges szobába. Kökert-utca 80.

Különfélék

FELKÉREM azokat, akiknek szüleim, Kárpelen Márton megőrzés végett tárgyakat, stb. adtak át, sziveskedjenek cimüket közölni. Cím a kiadóban. 509

ZILAHRA vagy oda és visszautazókat keresünk. Megbizást jól díjazunk. Segesváry festéküzlet, Kossuth L.-u. 7. 505

KERESEK üzlethelyiséget cukrászdának, vagy társulnék. Iparengedélyem van. Cimet kérek a kiadóba, „Cukrász" jeligére. 520

HEGESZTÉSEKET, viz- és gőzfűtési, mindennemű gépjavitási és lakatosmunkálatokat, nikkelezést és krómozásokat szakszerüen végez Szaniszló, Tordai-ut 2—4. szám. 331

EVŐESZKÖZÖKET, tálcákat, orvosi müszereket, használt fémtárgyakat ujra nikkelez, krómoz Szlezják fémipari üzem, Deák Ferenc-utca 24. 461

THEIL asztalos, malomszerelő urat kérem, közölje cimét vagy keressen fel. Nuszbächer, Székely-utca 5 szám. 473

KÖZPONTI FŰTÉSEK üzembehelyezését, megjavitását, gyári üzemek gőzvezetékének helyreállitását vállalja a Kalorifer r. t., Eszterházy-utca 12 14. 495

FELKÉREM mindazokat, akik tudnak arról, hogy Jakab Izsák és Weisz Mártonék ruhanemüket és egyéb holmikat megőrzés végett hagytak, sürgősen értesitsék Jakab Lajost, Pata-utca 128, ajtó 2 szám. 488

MINDEN olyan egyént nagy jutalommal díjazok, aki nyomravezet vagy tud azon rejtegetőkről, akik Muzsi András „Textil" üzletéből női-, férfikabát és ruhaszövet, nyerssselyem és grenadinokat elvittek, kérem, jelentsék. 493

NŐI divatszalonomat áthelyeztem Arany János-u. 6 8 sz. alá. Szives pártfogást kér Schweier Erzsébet. Ugyanott tanulóleányt felveszek. 503

VINCZE ISTVÁN asztalos épület- és butorjavitást vállal. Bethlen-utca 27. 532

SZABÓMŰHELYEMET teljes berendezéssel átadom. Dániel, Csaba v.-utca 23. 522

ILLA kozmetika átköltözött a Bánffy-palotába. Bejárat Szabadság-tér, Mátyás-mozi felől, II. em. 444

AKI csütörtökön reggel a piacon egy fél bőrkesztyüt talált, sziveskedjék azt a szinház pénztáránál öt pengő jutalom ellenében Réthely Ödön nevére leadni. 538

FELHIVJUK azokat az állomás környékén, Papfalván, valamint a környékbeli községekben lakó egyéneket, akik a Hangya Kirendeltség Gyufagyár-utca 1 szám alatti raktártelepéről berendezési tárgyakat és árucikkeket vittek el, hogy azokat 48 órán belül fenti helyiségbe szállitsák vissza. Ellenkező esetben a birtokunkban lévő adatok alapján a legszigorubb törvényes eljárást indítjuk meg ellenük. 534

CÁLUTZ Leopoldot és feleségét Gál Jolánkát Tordáról, rokonait Kolozsvárról, kercai Gál Pálné, sógornője Marosvásárhelyről. Kéri, keressék fel Fellegvári-ut 20 alatt. 36

FELKÉREM azt a fiatalembert, kinek tudomása van arról, hogy fiam, Ábrahám Gyula szept. 14-én Tordánál elesett volna, tudassa cimét özv. Ábrahám Bálintnéval, Tamás András-utca 28. Gr.

„BIZTOS megélhetés" jeligétől „Otthonra vágyom" válasz jeligés levelet más vette át, kérek ujabb értesitést „Lia" jeligére. 523

KÉREM azt a hölgyet, aki férjemről hirt tud, közölje a cimét. Millitz Miklósné, Zápolya-utca, fodrászat. 540

JAVITÁSOKAT asztalos szakmában azonnal készitek. Pataki-u. 1. 545

TANULÓT felvesz Gyáni Károly rádió és villamossági vállalat, Kornis-utca 1. 529

FOLYÓ hó 14-én elveszett egy fejőstehenem. Feje fehér, más testrészei pirosak. Kérem azt az illetőt, aki tud róla, vagy felvilágositással szolgálhat, velem közölni sziveskedjék, mert szegény munkásasszony vagyok. Fáradságát jutalmazom. Molnár Imréné, Liget-utca 3. 549

ANGORAFONÁST vállalok. Kemény Zsigmond-u. 33 sz. 547

PÁLINKAFŐZÉSRE sürgősen jelentkezni. Szaniszló, Tordai ut 2—4. 313

Legujabb

Angol lapok szerint

Hitler titokzatos módon eltünt

BARI, november 16. Mint a bari rádió a semleges fővárosokból érkező jelentések alapján közli, még a német olvasóközönségnek is feltünt, hogy a német képeslapok és napilapok fényképeket közölnek Hitlerről, amint kitüntetéseket ad át a német véderő tagjainak. A legfeltünőbb az, hogy a kitüntetett férfiak, akiket a „legujabb" felvételek ábrázolnak, már régen életüket vesztették. Ezek a fényképes beállitások még csak növelték a német lakosság riadalmát: Hol van Hitler?

A londoni Times megállapitja, hogy már nem Hitler, hanem Himmler Németország vezetője. Hitler titokzatos módon eltünt. Himmler személyes rémuralma Németország legkisebb zugára is kiterjed.

Szorul a gyürü Metz körül

Hollandiában Dempsey offenzivája ujabb tért nyert

LONDON, november 16. (Reuter) Patton tábornok 3. hadseregé Metz három fontos erőditményének lerohanása után egyre szorosabbra fogja a gyürüt a város körül. Az amerikai csapatok Metz védelmi rendszerének második csoportját is elfoglalták. Az amerikaiak rohama olyan nagyerejü volt, hogy a német ellenállás nemcsak rövid ideig tartott, hanem rendkivul gyenge is volt. Noha a gyürü még nem zárult be, mindössze csak 12 kilométer választja el egymástól az amerikai hadsereg két támadó szárnyát. A németek még ellenőrzésük alatt tartanak két utat, amely biztositja az összeköttetést a hátsó vonalakkal, mindazonáltal képtelenek Metzet tartósan védelmezni. Erre vall Dittmar német rádió-tábornok magyarázata, aki azt fejtegette: „Metz nem elég értékes ahhoz, hogy a német csapatok élet halál harc árán tartsák".

Hollandiában 48 óra óta nagyerejü offenziva van folyamatban, amely eddig minden kitüzött célját elérte. Dempsey tábornok csapatainak közvetlen célja, hogy a Maastól nyugatra lévő német csapatokat megsemmisitsék és az utolsó természeti akadályt is lerohanják a német határ előtt. A brit hadsereg szilárdan megvetette a lábát Hollandiában a csatornákon alkotott négy hidfőjének kiterjesztésével. A brit előőrsök behatoltak Meiel városába.

Tito csapatai Pécs felé törnek

LONDON, november 16. (Reuter.) Tito tábornok csapatai orosz kötelékekkel együttműködve elfoglalták Batinát a jugoszláv-magyar határ mentén a Pécs felé vezető előrenyomulás utján. Ezzel az előretöréssel Budapest helyzete délnyugat felől is veszélyeztetve van.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FELHIVÁSOK

A kolozsvári fodrászipari szakosztály f. hó 17-én délután fél 4 órakor taggyülést tart, melyen a tagok feltétlen megjelenését kéri. Tárgy: munkaórakérdés, munkabérek rendezése, árszabálymegállapitás.

Kolozsvár város Közjóléti Szövetkezete törvényes következmények terhe mellett felhivja mindazokat, akik a szövetkezet utján juttatásban részesültek és tartozásuk van, 8 nap alatt a vonatkozó kötelezvénnyel és az összes nyugtákkal jelenjenek meg a szövetkezet irodahelyiségében (Magyar-u. 49—51) a hivatalos órák alatt 8—1-ig.

Meghivó. A „Szövetség" Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja, mint szövetkezet, Kolozsvár, a „Méhkas" Diákszövetkezet tagjait 1944 november 17-én 14 órára a „Méhkas" Diákszövetkezet irodahelyiségébe rendkivüli közgyülésre hivja meg. Napirend: 1. Az igazgatóság 6 és a felügyelőbizottság 3 tagjának megválasztása. 2. Esetleges inditványok. Kolozsvár, 1944 november 15. „Szövetség" Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja, mint Szövetkezet, Kolozsvár. Farkas sk. Vermessy sk.

Meghivó. Az „Akarat" Ruházati és Sportfelszerelési Szövetkezet, mint a Szövetség Központ tagja Kolozsvár tagjait, a Szövetség Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja m. sz. Kolozsvár, az 1944 november hó 15-re összehivott közgyülés határozatképtelensége következtében 1944 november hó 24-én pénteken d. u. 4 órára a Szövetség Kolozsvár, Deák Ferenc utca 9 sz. alatti székházában tartandó rendkivüli közgyülésre hivja meg. Az alapszabályok idevonatkozó szakaszainak értelmében a közgyülés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes. Napirend: 1. Igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása. 2. Esetleges inditványok. Kolozsvár, 1944 november 17. „Szövetség" Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja m. sz. Kolozsvár. Farkas s. k., Vermesy s. k., György s. k. hat. kin. vez. 535

Kőserhus és felvágottak naponta kaphatók Timár-utca 34. szám alatt a Hitközség csarnokában. Vezetőség.

SZINHÁZ

A szinházi előadások a mai naptól 3 órakor kezdődnek. Péntektől kezdődően a szinházi előadások kezdete nem délután 4, hanem 3 órakor lesz. Ezt a változtatást a közönség is csak megelégedéssel veheti tudomásul, mert hiszen elsősorban a közönség érdekében vezette be a szinház az előadás korábbi kezdetét. A rövidülő napok miatt az előadások belenyultak a teljes elsötétitésbe s miután az utcai közvilágitást a város eddigelé még nem tudta rendbehozni, a közönség teljes sötétségben tért haza a szinházból. A 3 órai kezdettel még ugyszólván napvilágnál ér véget minden előadás. Ma este a Mágnás Miska felujitásának első előadása lesz elsőrendü szereposztásban.

Müsor:

November 17-én, pénteken: Mágnás Miska.

November 18-án, szombaton Mágnás Miska.

November 19-én vasárnap Mágnás Miska.

Tollatalakitó
és javitóüzemem ujból megkezdte müködését.
FÜLÖP KÁLMÁN
Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 22.

Megszünt az étkezési gondja, a „MISTIPA" vendéglőben menürendszer alapján ebédelhet. Teleki Pál-u. 7 sz. Mátyás-ház mellett.

Szerkeszti BALOGH EDGAR
A szerkesztésért felel NAGY ISTVÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassai utca 7.

„Minerva" Irodalmi és Nyomdai Müintézet, Kolozsvár.